

VIDAL VIDAL || DIA DE REG

No aplaudiu el pianista

A la contratapa d'*Autorretrato con piano ruso*, singular novel·la de l'alemany Wolf Wondratschek, editada en castellà per Anagrama i de lectura exigent, perquè de vegades costa de seguir-ne el fil, sobretot a causa de la doble veu narrativa que requereix atenció constant, es recullen diverses opinions sobre el llibre per part de crítics literaris. La d'un tal Stefan Kister al *Stuttgarter Zeitung* remarca que Wondratschek (l'home gasta un cognom tan inextricable com el seu estil) escriu igual que Glenn Gould tocava el piano. I justament, el pianista canadenc és un dels músics esmentats en una obra que pot interessar tant els melòmans com els lletraferits. De l'interpret de les dues llegendàries versions discogràfiques de les *Variacions Goldberg*, l'amic Wolf (em permeto la confiança per no haver de tornar a copiar la dotzena de lletres de l'enrevessat llinatge, nou de les quals consonants) n'afirma que no només era un geni, sinó que ho semblava. I n'explica una actuació a Moscou, quan encara no era famós. Al principi la sala estava quasi buida, però a la mitja part els pocs assistents van córrer a trucar els seus amics perquè no s'ho perdessin i al final no

Havent gaudit d'èxit a la seva joventut, Suvorin ens és presentat com un ancià solitari i maniàtic

hi cabia ningú més. Recorda l'autor que un dels motius de la retirada de Gould dels escenaris, amb només 32 anys, és que no suportava els aplaudiments. I al protagonista del llibre, Suvorin, li passa tres quarts del mateix. Res d'ovacions ni, per descomptat, rams de flors. Havent gaudit d'èxit a la seva joventut, Suvorin ens és presentat com un ancià solitari i maniàtic que ja no hi toca gaire –ni les teclcs ni del cap–, sobrevivint dels seus records en una taula d'un cafè vienès.

Altres compositors que apareixen al text són Schubert i Bach. Sobre el primer, sosté el vell nascut a la ciutat encara aleshores anomenada Leningrad, que pretendre interpretar-lo perfectament constitueix un pecat mortal, perquè és millor abordar les seves peces amb un punt de malaptesa, com si anessin una mica begut o estiguessis angoixat. Schubert té molts silencis, conclou. Ara bé,

per silencis, els de Bach, que segons el novel·lista combina concentració, silenci i devoció. Bach, continua, és el millor aliat en la lluita contra la desesperada idea de la immensa solitud en un univers infinit. Tocar Bach esdevé un exercici higiènic, com rentar-se les dents. Gimnàstica per a l'oïda.